

การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

Student Affairs Administration of Basic Educational Institution under Ampha-wa Network School, Samut-songkram Province

อติคุณ บุญจูง¹ ดร.สารिता เจนเขว่า²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 48 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t – test และ F – test(Oneway ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติลำดับสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ตามลำดับด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารกิจการนักเรียน, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

¹ ตำแหน่ง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

² ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ดังนี้ นายดำรงศักดิ์ ชื่นจิตร ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสาธิตชนาราม (สินประชานุกูล) นางสาวดุชนิ ชลิ่งสุ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปรกสุธรรมาราม (สามัคคีพิทยาคาร) และนางสาวศิริจันทร์ ศรีนวนันต์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความจริงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ในการศึกษาคั้งนี้ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โรงเรียนท้ายหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ในการศึกษาคั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด การศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ถึงผู้บริหารของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 9 โรงเรียนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจำนวน 50 ฉบับ ไปให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็น ผู้บริหาร และครูผู้สอนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละ

2. การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การแปลความหมายค่าเฉลี่ยจากข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แปลความหมายตามแบบของ นิภา เมธธาวิชัย. (2543:125) ดังนี้

1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่น้อย

2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

3. การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามตำแหน่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า t-test

4. การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามประสบการณ์ การทำงานวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเอฟ (F-test) หากพบความแตกต่าง ทำการทดสอบหาความแตกต่างโดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติลำดับสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ตามลำดับ ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม และรายด้าน

ด้านที่	การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับปฏิบัติ			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1.	ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน	4.48	0.26	มาก	2
2.	ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.02	0.30	มาก	3
3.	ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	3.97	0.41	มาก	5
4.	ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.81	0.46	มาก	6
5.	ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	4.61	0.17	มาก	1
6.	ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน	3.98	0.27	มาก	4
รวม		4.15	0.27	มาก	

จากตารางพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติลำดับสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยใน รองลงมา คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ตามลำดับ ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ปฏิบัติงานกิจการนักเรียนอย่างชัดเจนจึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ จารุวิภาค. (2550) ได้ศึกษาการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือภคินีคณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ งานบริการ งานปกครอง งานแนะแนว และกิจการนักเรียนอยู่ในระดับสูง 2) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นที่โรงเรียนมีการดำเนินงานกิจการนักเรียนสูงกว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียน และครูผู้สอนมีความคิดเห็นสูงกว่านักเรียน

2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในภาพรวม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันให้ความสำคัญกับการบริหารกิจการนักเรียน มีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนและมีการดำเนินการไปในแนวทางเดียวกัน มีการวางแผนงาน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และกำหนดหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการประสานความร่วมมือโดยประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการนักเรียนอยู่เสมอจึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงแก้ว จันทรสสูตร (2553) ได้ศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดฝ่ายการศึกษาอัครมุขมณฑลกรุงเทพฯ นครจำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1 ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนเพื่อง่ายต่อการปฏิบัติ โดยควรสนับสนุนและจัดสรร งบประมาณในการดำเนินงานอย่างเต็มที่ อำนวยความสะดวก ส่งเสริม ประสานงานทุกหน่วยงานในฝ่ายกิจการ นักเรียนและฝ่ายต่างๆ ในการดำเนินงาน/กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน/องค์กร/หน่วยงาน/ชุมชน ภายนอกที่เกี่ยวข้อง และมีการติดตาม/ประเมินผล/ปรับปรุง/ให้คำปรึกษา/แนวทางแก้ไข

2 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบบริหาร การปฏิบัติงานของบุคลากรในฝ่ายกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และง่ายต่อการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการต่างๆ ที่เอื้อให้ผู้เรียนและบุคลากรได้พัฒนาศักยภาพทุกมิติรวมถึงพัฒนาสัมพันธภาพของผู้เรียน ผู้ปกครองและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3 ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเผยแพร่เกียรติประวัติของนักเรียนที่ประพฤติดีให้ปรากฏ ควรมีการคัดเลือกครูที่ปรึกษาและบุคลากรดีเด่นเพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ครูที่ปรึกษา และให้ความสำคัญต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความเสียสละ อุทิศเวลาในการทำงาน อย่างเต็มกำลัง

4 ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียน

